

RAHOITUSTARKASTUS TIEDOTTAA 3/2001

28.8.2001

Tässä numerossa

- ▶ Suomalaisen pankkien kannattavuus ja vakavaraisuus tammi – kesäkuussa 2001
Taulukko: Tuloslaskelman pääeriä ja tunnuslukuja
- ▶ Pankkikonsernien saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä talletukset 30.6.2001
Taulukko: Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Taulukko: Talletukset
Taulukko: Rahastoyhtiöiden markkinaosuudet hallinnoitavien sijoitusrahastojen pääomien mukaan 30.6.2001
- ▶ Rata haluaa parantaa pro forma -tietojen vertailtavuutta
Pro forma -tiedot eivät sellaisenaan anna todellista kuvaa yrityksestä
- ▶ Pankeilla riittävä käsitys verkkopankkiriskeistään, mutta riskien arviointia tulisi vielä kehittää
Internetiä koskevat samat lait ja viranomais määräykset kuin muutakin pankkitoimintaa
- ▶ Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskeva lakiesitys valmistunut
- ▶ Baselin komitea selvitti uusien vakavaraisuusehdotusten vaikutuksia suomalaisten pankkien toimintaan
Uusi vakavaraisuusehdotus uudelleen lausunnolle vuoden 2002 alussa
- ▶ Pankkien ja Automatian valmistautuminen euroon on sujunut aikataulussa
- ▶ Tapahtumakatsaus
Virheellisessä rahayksikössä tapahtuvat maksut euroon siirryttäessä
Valvottavat voivat ulkoistaa myös keskeisiä ydintoimintojaan
FATF päivitti luetteloaan ns. yhteistyöhaluttomista valtioista
FATF
Kaksi tutkintapyyntöä poliisille
Listayhtiön tiedonantovelvollisuudesta
Seuraava Rahoitustarkastus tiedottaa -tiedote

SUOMALAISTEN PANKKIEN KANNATTAVUUS JA VAKAVARAISUUS TAMMI - KESÄKUUSSA 2001 1)

Kannattavuus laski hieman

Pankkien kannattavuus oli tammi-kesäkuussa 2001 edelleen hyvä, vaikka se heikkeni viime vuoden vastaavasta ajanjaksosta. Yhteenlaskettu liikevoitto oli 970 miljoonaa euroa, kun se vuoden 2000 tammi-kesäkuussa oli 1 165 miljoonaa euroa.

Pankkien oman pääomantuotto oli kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa 20 %, kun se vuotta aiemmin vastaavana ajanjaksona oli 29 %. Koko pääoman tuotto heikkeni myös, 1,1 prosenttiin. Kannattavuuden lasku johtui sekä tuottojen vähenemisestä että kustannusten lisääntymisestä. Etenkin palkkiotuotot sekä arvopaperi- ja valuuttatoiminnasta saadut tuotot supistuivat.

1) Luvuissa ovat mukana Merita Pankki –konserni, Sampo Pankki –konserni, Osuuspankkien yhteenliittymä, Mandatum Pankki –konserni, Aktia Pankki –konserni, Ålandsbanken –konserni sekä säästöpankit, paikallisosuuspankit ja Gyllenberg emoyhtiöinä.

Rahoituskate kasvoi edelleen

Rahoituskate parani kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa 10 % vuotta aiemmasta vastaavasta ajankohdasta. Sekä korkotuotot että korkokulut kasvoivat vuoden aikana volyymien kasvun ja korkojen nousun seurauksena. Kuitenkin anto- ja ottolainauksen välinen korkomarginaali on kääntynyt laskuun vuoden vaihteen jälkeen.

Suomen Pankin julkaisemien Rahoitusmarkkinatilastojen mukaan pankkien koko lainakannan ja talletusten välinen korkoero oli vuoden 2000 kesäkuussa 4,01 %, kun kuluvan vuoden kesäkuussa

ero oli 3,89 %. Uusien lainojen ja talletusten välinen ero oli kasvanut vieläkin selvemmin, sillä viime vuoden kesäkuussa uusien lainojen ja talletusten välinen korkoero oli 3,71 prosenttia, kun kuluvan vuoden kesäkuussa ero oli enää 3,22 prosenttia.

Pankkien yhteenlaskettu tase kasvoi 11 %. Nopeimmin kasvoivat yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, mutta myös talletukset sekä saamiset lisääntyivät 2).

2) Aiheesta enemmän Pankkikonsernien saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä –osiossa.

Muut tuotot supistuivat

Varsinkin arvopaperikaupan- ja valuuttatoiminnan kate pieneni tammi-kesäkuussa 2001 vuoden 2000 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Vuoden 2000 alkupuoliskolla kate oli 133 miljoonaa euroa, mutta kuluvan vuoden vastaavana ajankohtana kate oli enää 28,5 miljoonaa euroa, eli erä pieneni viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana 80 % osaketuottojen laskun takia.

Nettomääräiset palkkiotuotot supistuivat tammi-kesäkuussa 2001 lähinnä arvopaperitoiminnan ja omaisuudenhoidon supistumisen vuoksi 464 miljoonaan euroon, kun ne vuotta aiemmin olivat 550 miljoonaa euroa.

Hallinto- ja toimintakulut kasvoivat

Hallinto- ja muut toimintakulut ovat kasvaneet jo muutaman vuoden tasaista vauhtia. Tammi-kesäkuussa 2001 erä kasvoi 8 prosenttia viime vuoden ensimmäiseen puoliskoon verrattuna. Eniten kasvoivat henkilöstökulut eli 11 prosenttia, mutta myös muut hallintokulut kasvoivat, tosin hitaammin eli 3 prosenttia. Jos pankkien kannattavuus edelleen laskee, niin todennäköisesti myös hallintokulujen kasvu taittuu.

Luotto- ja takaustappiot edelleen minimaaliset

Luotto- ja takaustappiot eivät edelleenkään rasittaneet pankkien tuloksia tammi-kesäkuussa 2001. Pankit kirjasivat luotto- ja takaustappioita yhteensä 3 miljoonaa euroa, mikä on nettomääräisesti tarkalleen yhtä paljon kuin vuotta aiemmin vastaavana ajankohtana. Luottotappioiden oletetaan kuitenkin kasvavan nykyisestä erittäin alhaisesta tasosta.

Vakavaraisuudessa ei suuria muutoksia

Pankkien kokonaisvakavaraisuus aleni hieman. Kesäkuun 2000 lopussa vakavaraisuus oli 13,0 %, kun vastaavasti kesäkuussa 2001 vakavaraisuus oli laskenut 12,1 prosenttiin. Syynä vakavaraisuuden laskuun oli riskipainotettujen saamisten, sijoitusten ja vastuiden kasvu. Samanaikaisesti kuitenkin omat pääomat kasvoivat, mikä pienensi vakavaraisuuden laskua. Ainoastaan ensisijaisten omien varojen perusteella laskettu vakavaraisuus oli 9,6 %.

Taulukko: Tuloslaskelman pääeriä ja tunnuslukuja

Lisätietoja antaa
pankkitarkastaja Toni Honkaniemi, puhelin (09) 183 51.

▶▶▶▶▶

PANKKIKONSERNIEN SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ SEKÄ TALLETUKSET 30.6.2001

Luotonanto kääntyi loivaan nousuun

Pankkikonsernien 1) saamisten kasvu kääntyi huhti-kesäkuussa 2001 lievään nousuun alkuvuoden lähes nollakasvusta. Viime maaliskuuhun verrattuna saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä olivat kesäkuussa reilut 3 % suuremmat. Viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana saamiset ovat kasvaneet 9,7 % eli 79,2 miljardiin euroon. Kasvu näyttää siis pysyttelevän samalla noin yhdeksän prosentin kasvu-uralla kuin vuonna 2000, kun se uhkasi alkuvuonna jäädä vain reiluun prosenttiin. Tällä hetkellä kuluvan vuoden luotonannon reaalin kasvu näyttääkin selvästi positiiviselta, vaikka saamisten kasvun pysähtyminen alkuvuonna viittasikin ennustetun inflaation (SP: 2,8 %) alittamiseen.

Vuoden 2001 toisella neljänneksellä luotonannon markkinaosuus kasvoivat Merita Pankki sekä ulkomaiset sivukonttorit. Merita Pankin luotonanto kasvoi noin 1,3 miljardia euroa ja markkinaosuus 0,4 prosenttiyksikköä. Vuoden 2000 kesäkuusta pankin saamiset kasvoivat 13,4 %. Ulkomaisten sivukonttoreiden markkinaosuus kasvoi puolestaan noin 500 miljoonaa euroa ja markkinaosuus 0,5 prosenttiyksikköä.

Sampo Pankin ja Osuuspankkien yhteenliittymän markkinaosuudet supistuivat vuoden 2001 toisen neljänneksen aikana. Sampo Pankin osuus pieneni 0,5 prosenttiyksikköä (vuositasolla -2 %) ja Osuuspankkien yhteenliittymän osuus 0,3 prosenttiyksikköä.

1) Pankkikonsernien luvut on laskettu siten, että Merita Pankin, Osuuspankkien yhteenliittymän, Sampo Pankin, Ålandsbankenin, Mandatum Pankin ja Aktia Sparbankin luvut ovat konsernilukuja, ja muut säästöpankit sekä paikallisosuuspankit on laskettu emoyhtiöiden perusteella. Luvut sisältävät myös Suomessa sijaitsevien ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit, joita ovat Citibank International Plc, Credit Agricole Indosuez, D Carnegie AB, Danske Bank, Skandinaviska Enskilda Banken, Svenska Handelsbanken, ja Unibank A/S.

Pankkitalletukset toisella neljänneksellä selvään kasvuun

Talletusten määrä kasvoi huhti-kesäkuussa 2001 noin kolme miljardia euroa eli noin 5,2 %. Viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana kasvu on ollut 8,8 %. Pankkitalletusten yhteismäärä ylitti huhti-kesäkuussa 2001 ensimmäistä kertaa 60 miljardin euron rajan ja on nyt noin 61,1 miljardia euroa. Talletusten määrä nousee yleensä vuoden loppua kohden, mutta tämänhetkinen voimakas kasvu voi johtua myös heikentyneiden suhdanteiden aiheuttamasta epävarmuudesta.

Pankkikohtaisesti talletusten markkinaosuudet ovat kehittyneet luotonannon tavoin. Markkinaosuuksiaan ovat lisänneet Merita Pankki sekä ulkomaisten pankkien sivukonttorit. Merita Pankin talletukset kasvoivat vuoden 2001 toisella neljänneksellä vajaat 8 %, minkä ansiosta sen markkinaosuus kasvoi 1 prosenttiyksikön eli 41,6 prosenttiin. Ulkomaisten pankkien sivukonttoreiden markkinaosuus kasvoi 0,1 prosenttiyksikköä.

Osuuspankkien yhteenliittymän markkinaosuus talletuksista supistui vuoden 2001 toisen neljänneksen aikana 0,3 prosenttiyksikköä, ja sen markkinaosuus oli 29,5 %. Sampo Pankin markkinaosuus sen sijaan pieneni 0,4 prosenttiyksikköä (vuositasolla -1,5 %). Mandatum Pankin talletukset supistuivat toisella neljänneksellä noin 14 %, mikä laski sen markkinaosuutta noin 0,2 prosenttiyksikköä. Myös säästöpankit menettivät marginaalisesti markkinaosuuksiaan.

Talouden lisääntyvästä epävarmuudesta huolimatta pankkisidonnaisten sijoitusrahastojen 2) hallinnoitavat pääomat sekä markkinaosuudet kaikista sijoitusrahastoista kasvoivat. Huhti-kesäkuussa pankkisidonnaisten rahastojen osuus kasvoi 64,3 prosenttiin maaliskuun 63,9 prosentista.

Talletusten ja sijoitusrahastojen yhtäaikainen kasvu voi johtua monesta tekijästä ja niiden yhteisvaikutuksesta. Ensinnäkin taloussuhdanteen heikkeneminen lisää epävarmuutta arvopaperimarkkinoilla, jolloin erityisesti osakemarkkinoiden volatiliiteetti kasvaa. Tällöin kotitaloudet saattavat muuttaa portfolioidensa rakennetta eli siirtyä turvallisempiin sijoituskohteisiin kuten talletuksiin ja rahastoihin. Rahastot tarjoavat yksittäisiä osakkeita tai joukkolainoja paremmat hajautusedut ja siten pienentävät talouskehityksen epävarmuudesta johtuvaa riskiä.

Toiseksi talouden epävarmuus voi vähentää yksityistä kulutusta ja sillä tavoin lisätä säästämistä. Vaikka yksityinen kulutus edelleen kasvaa, on sen kasvuvauhti kuitenkin alkuvuonna hidastunut. Tätä heijastaa myös kuluttajien heikentynyt luottamus talouteen. Kulutuksen kasvun supistuminen koskee enimmäkseen kestokulutushyödykkeitä, jolloin suurempiin hankintoihin suunnitellut varat yleensä säästetään.

Talletusten määrän kasvua on tukenut myös kansantalouden tulojen kasvu alkuvuonna. Talouden palkkasumma kasvoi vuoden 2001 huhti-kesäkuussa 4,5 % (maalis-toukokuussa 7,6 %) vuoden 2000 vastaavaan ajankohtaan verrattuna (Tilastokeskus). Näin lisääntyneet varat mieluummin kerätään puskuriksi epävarmuutta vastaan kuin kulutetaan.

2) Pankkisidonnaisia rahastoyhtiöitä ovat Merita Rahastoyhtiö Oy, OP-Rahastoyhtiö Oy, Sampo Rahastoyhtiö Oy, Mandatum Rahastoyhtiö Oy, Aktia Rahastoyhtiö Oy, Handelsbanken Fondbolag Ab ja Ålandsbanken Fondbolag Ab.

Taulukko: Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä
Taulukko: Talletukset

Lisätietoja antaa
pankkitarkastaja Jukka Hemmi, puhelin (09) 183 51.

Kannanottoluonnos listalleottoesitteistä lausuntokierroksella

RATA HALUAA PARANTAA PRO FORMA -TIETOJEN VERTAILTAVUUTTA

Rahoitustarkastus (Rata) on lähettänyt lausunnon kannanottoluonnoksensa pro forma -tietojen ja vertailevien tietojen esittämisestä listalleottoesitteessä. Kannanotto tulee osittain korvaamaan Ratan aikaisemman kannanoton "Valtiovarainministeriön listalleottoesitteestä antaman päätöksen tulkintaa II". Kannanottoluonnos on lausuntokierroksella 24.8.2001 asti.

Lausuntokierroksella olevassa kannanotossa on Ratan näkemyksiä siitä, kuinka KHT-yhdistyksen kesäkuussa antamaa ohjetta "Pro forma -taloudellinen informaatio arvopaperimarkkinalain mukaisissa esitteissä" 1) tulisi soveltaa. Omalla kannanotollaan Rata haluaa tukea sitä, että KHT-yhdistyksen tuore ohje saisi vakiintuneen aseman esitteiden laadinnassa.

1) KHT-yhdistys julkaisi kesäkuussa 2001 kaksi ohjetta "Pro forma -taloudellinen informaatio arvopaperimarkkinalain mukaisissa esitteissä" sekä "Tilintarkastajan raportointi pro forma -taloudellisesta informaatiosta". Rata oli mukana laatimassa ensimmäiseksi mainittua ohjetta, jonka tarkoituksena on antaa ohjeita pro forma -informaation laatimisesta ja esittämisestä kansainvälisen käytännön mukaisesti. Molemmat ohjeet saa KHT-yhdistyksen Internet-kotisivuilta www.kht.fi.

Yritys voi esittää esitteessään muokattuja tilinpäätöstietoja 2), mikäli Rata on myöntänyt siihen poikkeusluvan. Uuden kannanottoluonnoksen mukaan poikkeusluvan edellytyksenä on, että vertailevat tiedot on laadittu kirjanpitolain mukaisesti ja että pro forma -tiedoissa on noudatettu KHT-yhdistyksen ohjetta. Tavoitteena on, että näin menetellen yritysten muokatut tilinpäätöstiedot olisivat keskenään nykyistä vertailukelpoisempia ja että tietojen esittämistapa on riittävän yksityiskohtaista ja selkeää.

2) Ratan kannanottoluonnoksessa pro forma -käsite on muutettu vastaamaan KHT-yhdistyksen ohjeen määrittelemiä käsitteitä. Muokatuilla tilinpäätöstiedoilla tarkoitetaan vertailevia tietoja ja pro forma -tietoja.

Esitteeseen liitetään tilintarkastajan antama lausunto tai kertomus muokatuista tilinpäätöstiedoista. Lausunnon sisällössä noudatetaan KHT-yhdistyksen uutta tilintarkastajan raportointiohjetta.

Lisätietoja antavat
toimistopäällikkö Jarmo Parkkonen, tilinpäätösasiantuntija Tiina Visakorpi ja markkina-avaaja Nina Laitala, puhelin (09) 183 51.

Pro forma -tiedot eivät sellaisenaan anna todellista kuvaa yrityksestä

Yritys voi julkistaa virallisten tilinpäätösten ja osavuositilikaustien lisäksi taloudellisesta asemastaan myös pro forma -informaatiota, jossa on otettu huomioon vasta suunnitteilla oleva tai äskettäin tapahtunut muutos yrityksen toiminnassa. Tällaisia muutoksia ovat esimerkiksi merkittävä yrityskauppa, konsernin rakennejärjestely tai liiketoiminnan osasta luopuminen.

Pro forma -tietojen tarkoituksena on parantaa sijoittajille annettavaa informaatiota havainnollistamalla, miten kyseinen liiketoimi olisi voinut vaikuttaa tilinpäätöstietoihin, mikäli se olisi toteutettu aikaisemmin, kuvitteellisena ajankohtana.

Koska pro forma -informaatio ei sen luonteesta johtuen anna sellaisenaan todellista kuvaa yrityksen taloudellisesta asemasta, sitä tulee aina tarkastella yhdessä virallisten tilinpäätös- ja muiden julkistettujen tietojen kanssa. Sijoittaja voi jopa saada harhaanjohtavan kuvan

yrityksen toiminnan laajuudesta ja kannattavuudesta tai vakiintuneisuudesta, mikäli pro forma -tiedoille annetaan liian suuri merkitys.

▶ ▶ ▶ ▶ ▶

Havaintoja verkkopankkitarkastuksilta

PANKEILLA RIITTÄVÄ KÄSITYS VERKKOPANKKIRISKEISTÄÄN, MUTTA RISKIN ARVIOINTIA TULISI VIELÄ KEHITTÄÄ

Rahoitustarkastus (Rata) tarkastaa pankkien verkkopankkitoimintoja 1) osana valvontatyötään. Syksyn 2000 ja kevään 2001 tarkastusten tavoitteena oli arvioida verkkopankkipalveluihin liittyvää riskienhallintaa, organisaatiota, strategisia linjauksia sekä erityisesti turvallisuutta, teknisiä ratkaisuja ja oikeudellisia kysymyksiä. Lisäksi Rata arvioi asiakkaan luotettavaan tunnistamiseen, rahanpesun estämiseen, portaaleihin 2) sekä verkkopankkitoiminnan ulkoistettuihin osiin liittyviä asioita. Tarkastukset rajattiin Internetin kautta yksityishenkilöille tarjottaviin pankkipalveluihin.

Rata ei havainnut merkittäviä puutteita tarkastamissaan verkkopankkitoiminnoissa. Pankkien tulisi kuitenkin kehittää verkkopankkipalveluiden riskien arviointia. Lisäksi pankkien tulisi täsmentää joihinkin verkkopankkitoiminnan osa-alueisiin liittyviä toimintatapoja ja ohjeistuksia.

- 1) Verkkopankki koostuu tietoverkossa, erityisesti Internetissä, tarjotuista pankkipalveluista, niiden tarjoamiseen käytettävistä järjestelmistä sekä nämä palvelut tuottavasta organisaatiosta.
- 2) Internetissä tarjottava palvelu, joka omien toimintojensa ohessa tarjoaa pääsyn muiden palveluntarjoajien www-sivuille.

Yksittäisten palvelujen kirjalliset riskiarviot puuttuivat

Pankeilla oli yleensä riittävä käsitys verkkopankkitoimintaan liittyvistä keskeisistä riskeistään, ja ne arvioivat riskejä eri vaiheissa palveluita kehittäessään. Tarkastuksissa tuli kuitenkin ilmi, että kirjallisessa muodossa olevat, yksittäisten verkkopankkipalvelujen riskiarviot usein puuttuivat. Puutteita oli myös riskiarviointimenettelyissä ja -ohjeistuksissa. Tarkastusten tuloksena Rata edellytti, että pankit laativat tietoverkon kautta tarjoamistaan palveluista kirjalliset riskikartoitukset ja toimittavat ne Ratalle.

Myös palvelujen oikeudellisten riskien systemaattisessa kartoittamisessa oli puutteita. Rata kehotti pankkeja määrittelemään jatkossa tarkemmin, mistä osista asiakkaiden kanssa tehtävät verkkopalvelusopimukset koostuvat, mikä on sopimuskokonaisuuden osien välinen suhde ja koska ja miten asiakas saa käyttöönsä sopimuskokonaisuuden eri osat. Nykyisellään pankkien asiakkaidensa kanssa tekemät verkkopalvelusopimukset liitteineen koostuvat useista erillisistä asiakirjoista, joiden merkitys saattaa olla asiakkaalle epäselvä.

Rahanpesun ja muiden väärinkäytösten estämisen tehostamiseksi Rata pyysi pankkeja arvioimaan, millaisia asiakkaan tunnistamiseen liittyviä lisäkontrolleja verkkopankkijärjestelmiin voitaisiin rakentaa jo olemassa olevien, peruspankkijärjestelmiin rakennettujen kontrollien lisäksi.

Verkkopankkitoiminnan turvallisuus on otettu pankeissa vakavasti

Pankit ovat perinteisesti panostaneet palvelujensa turvallisuuteen. Siten myös verkkopankkitoiminnan turvallisuus on pankeissa otettu vakavasti. Rata kehotti kuitenkin pankkeja tarkentamaan menettelytapojaan ja ohjeistustaan liittyen verkkopankkijärjestelmien turvallisuustason säännölliseen testaamiseen. Lisäksi Ratan mielestä pankkien tulisi pyrkiä vaikuttamaan entistä aktiivisemmin siihen, että pankkien asiakkaat siirtyisivät käyttämään turvallisempaa 128-bittistä SSL-suojausta 3) Internet-selaimissaan.

- 3) SSL, Secure Sockets Layer. Yleinen Internet-maailmassa käytetty tiedonsiirron suojausmenettely. Suojaa tietokoneen käyttäjän Internet-selaimen ja palvelun tarjoajan www-palvelimen välisen tiedonsiirron.

Lisätietoja antavat
pankitarkastajat Markku Koponen ja Arto Sundström, puhelin (09) 183 51.

Internetiä koskevat samat lait ja viranomaismääräykset kuin muutakin pankkitoimintaa

Ratan näkemyksen mukaan Internet on vain yksi mahdollinen pankkipalvelujen tarjoamiskanava. Sitä koskevat samat lait ja viranomaismääräykset kuin muutakin pankkitoimintaa. Rata valvoo verkkopankkitoimintaa muun muassa julkaisemalla tarvittaessa aihealuetta koskevia kannanottoja sekä tarkastamalla valvottaviensa verkkopankkitoimintoja. Lisäksi Rata edellyttää, että pankit esittelevät Ratalle uudet verkkopankkihankkeensa sekä olemassa oleviin palveluihin tehtävät merkittävät muutokset. Kannanotossaan Rahoituspalvelut tietoverkoissa 4) Rata on esittänyt näkemyksiään siitä, mitä valvottavan tulee ottaa huomioon, kun se tarjoaa palveluitaan tietoverkossa.

Verkkopankkitoimintaan liittyvät pääosin samat riskit kuin muuhunkin pankkitoimintaan, esimerkiksi markkinariskit ja luottoriski. Lisäksi verkkopankkitoimintaan liittyvinä riskeinä nähdään yleensä liiketoimintariskit, oikeudelliset riskit, operatiiviset riskit sekä maineriskit 5). Verkkopankkitoimintaan liittyviä riskejä on tarkasteltu lähemmin Rahoitustarkastus tiedottaa - tiedotteessa 3/2000 6).

4) Ratan kannanotto K/35/2000 "Rahoituspalvelut tietoverkoissa" on saatavissa Ratan Internet-sivuilta.

5) Basel Committee on Banking Supervision: Risk management Principles for Electronic Banking.

6) Rahoitustarkastus tiedottaa -tiedote 3/2000: Pankkipalveluiden tarjoaminen Internetissä riskienhallinnan ja tietoturvallisuuden näkökulmasta.

▶▶▶▶▶

RAHOITUS- JA VAKUUTUSRYHMITYMIEN VALVONTAA KOSKEVA LAKIESITYS VALMISTUNUT

Rahoitus- ja vakuutustoiminnan valvonnan kehittämistyöryhmä II ehdottaa kesäkuussa 2001 jättämässään mietinnössä, että rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta säädettäisiin erillinen laki, jolla selkeytettäisiin viranomaisten keskinäistä työnjakoa ja varmistettaisiin, ettei valvontaan jää katvealueita.

Lakia sovellettaisiin sellaiseen ryhmittymään, jossa vakuutusyhtiö on pankin tai sijoituspalveluyrityksen määräysvallassa tai pankki tai sijoituspalveluyritys on vakuutusyhtiön määräysvallassa. Lakia sovellettaisiin myös ryhmittymään, jossa yhteisen holdingyhtiön määräämisvallassa on sekä vakuutusyhtiö että pankki tai sijoituspalveluyritys. Lakia ei kuitenkaan sovelleta ryhmittymään, jossa rahoitus- tai vakuutustoimialan osuus on vähäinen.

Nykyisistä kansallisista finanssikonserneistamme laki koskisi ainakin Sampo. Viimeaikaisten toimialajärjestelyjen valossa on kuitenkin todennäköistä, että lain soveltamisalan piiriin tulee lähitulevaisuudessa myös muita ryhmittymiä.

Toinen valvontaviranomaisista on aina päävastuullinen valvontaviranomainen

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymää valvoisivat Rahoitustarkastus ja Vakuutusvalvontavirasto yhteistyössä. Päävastuu ryhmittymien valvonnasta määräytyisi sen mukaan, kumman toimialan (rahoitustoimiala tai vakuutustoimiala) osuus on ryhmittymässä suurempi. Toimialojen suhteelliset osuudet määriteltäisiin toimialaan kuuluvien yritysten taseiden ja pääomavaatimusten avulla laissa tarkemmin säädettävällä tavalla. Sampo-konsernin nykyisen rakenteen perusteella sen päävastuullisena viranomaisena toimii Rahoitustarkastus.

Päävastuullisen valvontaviranomaisen tehtävät

Päävastuullisen viranomaisen velvollisuutena olisi muun muassa valvoa ryhmittymän kokonaisriskejä, omistajien ja johdon luotettavuutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyttä. Lisäksi ryhmittymän emoyrityksen olisi ilmoitettava säännöllisesti päävastuulliselle viranomaiselle tiedot, jotka laissa on säädetty annettavaksi ryhmittymän taloudellisesta asemasta. Lakiin otettaisiin myös säännökset rahoitus- ja vakuutusryhmittymän konsernitilinpäätöksen laatimisesta, josta päävastuullinen viranomainen antaisi tarkemmat määräykset.

Myös rahoitus- ja vakuutuslainsäädäntöä yhdenmukaistetaan

Työryhmä ehdottaa lisäksi, että rahoitus- ja vakuutuslainsäädäntöä (luottolaitostoiminnasta

annettu laki, vakuutusyhtiölaki ja sijoituspalveluyrityksistä annettu laki) yhdenmukaistettaisiin ehdotettua uutta lakia vastaavalla tavalla muun muassa johdon sopivuutta ja luotettavuutta, omistajakontrollia, tilintarkastusta sekä ulkomaisia tytäryrityshankintoja koskevien säännösten osalta. Tällä tavoin osaltaan varmistettaisiin kilpailuneutraliteetti yhtäältä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien ja toisaalta yksinomaan rahoitus- tai vakuutustoimintaa harjoittavien ryhmittymien välillä.

Ehdotetuilla muutoksilla saataisiin aikaan myös se, että tehokkaan asiakashallinnan ja riskienhallinnan varmistamiseksi ryhmittymään kuuluvat yritykset voisivat luovuttaa toisilleen asiastietoja, lukuun ottamatta henkilötietoja tarkoitettuja arkaluonteisia tietoja.

Kansainväliset pelisäännöt ryhmittymien valvonnasta valmisteilla

Yksinomaan kansallisen lainsäädännön voimaan saattamisella ei luonnollisestikaan ratkaista kansainvälisten rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaan liittyviä avoimia vastuu- ja toimivaltakysymyksiä. Selkiytystä kaivataan esimerkiksi siitä, mikä eri maiden viranomaisista valvoo ja arvioi ryhmittymän kokonaistaloudellista asemaa ja minkä maan lainsäädäntöä valvonnassa sovelletaan. Tältä osin parannusta on odotettavissa finanssiryhmittymien valvontaa koskevan direktiivin myötä, jota koskeva komission esitys annettiin 26.4.2001. Direktiiviehdotuksessa määritellään muun muassa kansainvälisten finanssiryhmittymien valvonnasta vastaava koordinoiva valvontaviranomainen ja ryhmittymän vakavaraisuuden laskemisen periaatteet.

Komission ehdotusta käsitellään parhaillaan neuvoston työryhmässä ja direktiivi saatettaneen voimaan EU:n jäsenmaissa aikaisintaan vuoden 2004 alussa.

Lisätietoja antaa
lakimies Reima Letto, puhelin (09) 183 51.

Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö asettivat joulukuussa 2000 työryhmän, jonka tehtävänä oli ehdottaa sellaisia uudistuksia rahoitus- ja vakuutusryhmittymiä koskevaan lainsäädäntöön, jotka pitäisi ottaa kiireellisesti käyttöön.

Työryhmä luovutti 20.6.2001 sosiaali- ja terveysministeri Maija Perholle ja ministeri Suvi-Anne Siimekselle yksimielisen ehdotuksensa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnan tehostamisesta.

Työryhmän ehdotus lähetettiin lausuntokierrokselle välittömästi muistion luovutuksen jälkeen. Jatkovalmistelusta vastaa valtiovarainministeriö, ja uusi laki tulee todennäköisesti voimaan vuoden 2002 alussa.

▶ ▶ ▶ ▶ ▶

BASELIN KOMITEA SELVITTI UUSIEN VAKAVARAISUUSEHDOTUSTEN VAIKUTUKISA SUOMALAISTEN PANKKIEN TOIMINTAAN

Baselin komitea selvitti keväällä 2001 yhteistyössä pankkien ja kansallisten viranomaisten kanssa, miten uusi vakavaraisuusehdotus vaikuttaisi pankkien omien varojen määrään ja vakavaraisuuteen eri maissa. Näiden laskelmien perusteella määritellään pankkien lopulliset vakavaraisuusvaatimukset.

Selvityksen mukaan pankkien vakavaraisuusvaatimus kasvaa nykyisestä

Suomalaisten pankkien Rahoitustarkastukselle (Rata) toimittamat tiedot osoittivat, että pankkien vakavaraisuusvaatimus kasvaa nykyisestä, kun laskennassa käytetään uuden vakavaraisuusehdotuksen mukaista luottoriskin standardimenetelmää. Pääasiassa tämä johtuu siitä, että pankkisaamisia käsitellään uudessa laskelmassa nykyistä ankarammin.

Nykyisessä laskentatavassa pitkäaikaiset saamiset muilta pankeilta saavat 20 prosentin riskipainon. Uudessa vakavaraisuusehdotuksessa tällaisia saamisia käsitellään käytännössä 50 prosentin riskipainolla esimerkiksi silloin, kun niillä ei ole luokituslaitoksen antamaa luokitusta. Yrityssaamisilla on nykyisin yksi riskiluokka (100 %), mutta uudessa ehdotuksessa riskiluokkia on

neljä, ja saamiset jaotellaan näihin ulkopuolisen luokituslaitoksen antaman luokituksen perusteella. Tämä pienentää pankkien vakavaraisuusvaatimusta, mutta vaikutus on kuitenkin suhteellisen vähäinen, sillä vain suurimmilla kansainvälisillä yrityksillä on luokituslaitoksen antama luokitus. Vähittäispankkitoiminnan vakavaraisuusvaatimukseen uusi vakavaraisuusehdotus vaikuttaa hyvin vähän.

Pankkien vakavaraisuusvaatimusta kasvattaa myös se, että vakavaraisuusehdotuksessa tällä hetkellä olevien riskiluokkien lisäksi tulee uusi 150 prosentin riskiluokka. Tähän luokkaan sisällytetään esimerkiksi järjestämättömät saamiset, joiden riskiluokka on nykyisellään enimmillään 100 %.

Ehdotuksessa esitetyt uudet vakuustyytit, kuten esimerkiksi luottojohdannaiset ja yritysten liikkeeseen laskemat arvopaperit, pienentävät suomalaisten pankkien pääomavaatimusta vain hyvin vähän, koska näitä instrumentteja on käytetty suhteellisen vähän vakuuksina. Myöskään pankkien järjestelmät eivät tällä hetkellä mahdollista näiden erien ottamista huomioon kaikilta osin laskelmissa. Suomalaisten pankkien mahdollisuudet hyötyä uusista luottoriskin vähentämisestä koskevista ehdotuksista ovat vähäiset. Lisäksi pääomatarpeen laskeminen on aikaisempaa monimutkaisempaa, sillä se vaatii enemmän työtä ja järjestelmämuutoksia.

Myös Euroopan komissiolta tulossa selvitys

Euroopan komissio selvittää syksyn 2001 aikana operatiivisen riskin vaikutuksia sijoituspalveluyritysten omien varojen määrään ja vakavaraisuuteen. Operatiivinen riski on uusi riskialue uudistettavassa vakavaraisuuskehikossa. Myös Suomi osallistuu komission selvitykseen.

Lisätietoja antaa
pankkitarkastaja Eeva-Liisa Raitanen, puhelin (09) 183 51.

Uusi vakavaraisuusehdotus uudelleen lausunnolle vuoden 2002 alussa

Baselin pankkivalvontakomitean ja Euroopan komission uusien vakavaraisuusehdotusten lausuntoaika päättyi toukokuun 2001 lopussa. Rahoitustarkastus (Rata), Suomen Pankki ja valtiovarainministeriö antoivat ehdotuksista yhteiset lausunnot, jotka ovat luettavissa Ratan kotisivulla www.rata.bof.fi. Baselin pankkivalvontakomitean saamat lausunnot ovat BIS:n kotisivulla www.bis.org/bcbs.

Baselin pankkivalvontakomitea on ilmoittanut, että se lähettää uuden vakavaraisuusehdotuksen vielä uudestaan lausunnolle vuoden 2002 alussa ja että lopullinen suositus uudeksi vakavaraisuuskehikoksi valmistuu vuoden 2002 aikana. Uusi suositus tulee voimaan vuonna 2005.

Euroopan komissio on ilmoittanut tukevasa Baselin komitean päätöstä aikataulun muutoksesta. Komission tiedote asiasta löytyy Internet-osoitteesta http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/finances/capitaladequacy/index.htm.

▶▶▶▶▶

PANKKIEN JA AUTOMATIAN VALMISTAUTUMINEN EUROON ON SUJUNUT AIKATAULUSSA

Rata tarkasti keskeisten pankkien ja Automatian eurovalmiutta kevään 2001 aikana. Tarkastukset osoittivat, että valvottavat olivat aloittaneet valmistautumisen euron toiseen vaiheeseen laatimiensa aikataulujen mukaisesti. Sen sijaan valvottavat eivät olleet Ratan mielestä riittävästi kartoittaneet euroon siirtymiseen liittyviä riskejä.

Tarkastusten yhteydessä Rata edellytti, että pankit raportoivat Ratalle neljännesvuosittain eurovalmiutensa edistymisestä. Kuluvan vuoden ensimmäiseltä ja toiselta vuosineljännekseltä saadut raportit osoittavat, että pankkien ja Automatian euroon valmistautuminen sekä tietotekniikan että rahanvaihdon osalta etenee muutamia vähäisiä viivästymisiä lukuun ottamatta etukäteen laadittujen projektisuunnitelmien mukaisesti.

Rahahuoltoon ja rahanvaihtoon liittyvät eurovalmistelut eivät raporteissa saa vielä kovin suurta

painoa, koska päätös eurojen edelleen jakelusta ja esimerkiksi sopimukset Automatian kanssa valmistuivat vasta aivan kesän kynnyksellä. Myös vakuuskysymykset, jotka liittyvät eurojen edelleen jakeluun kaupalle, olivat vielä osittain ratkaisematta.

Pankkien tärkeimmät jäljellä olevat tehtävät ovat nyt loppujenkin järjestelmien muuttaminen eurovalmiuteen sekä valmistautuminen ensi vuoden alussa alkavaan rahanvaihtoon. Pankkien järjestelmien eurovalmius vaihtelee kesäkuun tietojen perusteella noin 40 prosentista lähes täyteen valmiuteen.

Pankkien yhteisten järjestelmien, kuten PMJ:n ja POPS:n 1) testaukset alkavat syksyllä. Myöskin suunnitelmat toiminnan jatkuvuuden varmistamisesta ja varajärjestelmien käytöstä mahdollisissa häiriötilanteissa tehdään syksyn aikana.

1) PMJ (Pankkien välinen maksuliikennejärjestelmä) ja POPS (Pankkien väliset online pikasiirrot ja sekä -järjestelmä) ovat pankkien kotimaan maksujärjestelmiä. PMJ:ssä välitetään massamaksuja, kuten palkkoja, eläkkeitä, tilisiirtoja ja korttitapahtumia. PMJ on eräsiirto-järjestelmä, jossa tapahtumatiedot välitetään pankkien kesken 2 – 3 kertaa päivässä, ja maksujen kate siirretään kaksi kertaa päivässä pankkien Suomen Pankissa olevien sekkitilien välillä. POPS on ajantasainen lähinnä suurille ja kiireisille maksuille tarkoitettu järjestelmä, jossa välitetään sekkejä, pankkivekseleitä ja pikasiirtoja. Esimerkiksi sekä kate toisessa pankissa olevalta tililtä varataan ajantasaisesti. Suurimpien maksujen katteet siirretään pankkien välillä ajantasaisesti ja muiden maksujen useita kertoja päivässä. Katteet siirretään Suomen Pankissa olevien pankkien sekkitilien välillä.

Lisätietoja antavat
pankkitarkastaja Matti Lukka ja maksujärjestelmäasiantuntija Veikko Saarinen, puhelin (09) 183 51.

▶▶▶▶▶

TAPAHTUMAKATSAUS

VIRHEELLISESSÄ RAHAYKSIKÖSSÄ TAPAHTUVAT MAKSUT EUROON SIIRRYTTÄESSÄ

Rahoitustarkastus (Rata) on lähettänyt Suomen Pankkiyhdistykselle kirjeen, jossa käsitellään toimenpiteitä, joilla voidaan ennalta ehkäistä tai jälkepäin korjata virheellisessä rahayksikössä tapahtuvia maksuja euroon siirryttäessä. On ilmeistä, että kun markkamääräisistä maksuista siirrytään euromääräisistä maksuihin, virheellisessä rahayksiköissä maksettujen maksujen todennäköisyys kasvaa.

Pankkien tulee ensisijaisesti pyrkiä ennaltaehkäisemään virheiden syntymistä. Asiakkaita tulee mm. kehottaa eri keinoin kiinnittämään laskuja maksaessaan tavallista enemmän huomiota siihen, että maksun rahayksikkö ja -määrä (markka vai euro) ovat oikein. Muun tiedottamisen lisäksi pankkien tulisi harkita mm. rahayksikön tarkistamiseen kehottavan muistutuksen lisäämistä järjestelmiinsä maksutapahtuman yhteyteen.

Rata katsoo, että pankki voi korjata virheellisessä rahayksikössä tehdyn maksun senkin jälkeen, kun maksu on veloitettu maksajan tililtä. Mikäli maksu on jo kirjattu saajan tilille, Rata katsoo, että kyseessä ei ole maksun peruuttaminen vaan sen oikaiseminen ja siten pankki voi vielä korjata maksun noudattamalla erityistä huolellisuutta ja niitä menettelytapoja, mitä maksun peruuttamista koskevan ohjeen (102.4) kohdassa 3 todetaan. Korjaukset voidaan tehdä riippumatta siitä, kenen toimenpiteestä virhe on aiheutunut.

Pankkien tulee myös kiinnittää erityistä huomiota maksutoimeksiannoissa annettuihin rahayksikköä koskeviin tietoihin, jotta väärään rahayksikköön perustuvat maksut voitaisiin mahdollisimman tarkoin välttää siirtymäkautena.

Lisätietoja antaa
lakimies Jukka Laitinen, puhelin (09) 183 51.

▶

VALVOTTAVAT VOIVAT ULKOISTAA MYÖS KESKEISIÄ YDINTOIMINTOJAAN

Rahoitustarkastus (Rata) on muuttanut valvottavien yhteisöjen toimintojen ulkoistamista

koskevaa kannanottoaan. Uuden kannanoton mukaan asiamiehen käyttö tai muu toimintojen ulkoistaminen on lähtökohtaisesti hyväksytty tapa hoitaa valvottavien toimintaa, joten myös keskeiset ydintoiminnot voidaan pääsääntöisesti ulkoistaa*). Ennakkoilmoitus ulkoistamishankkeista tulee tehdä Ratalle vain silloin, kun tehtäviä annetaan konsolidointiryhmän ulkopuolella olevalle yritykselle.

Uusi kannanotto "Asiamiehen käyttö luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten toiminnassa ja muu toimintojen ulkoistaminen" kumoaa vanhan helmikuussa 1999 annetun "Valvottavan yhteisön toimintojen ulkoistaminen (outsourcing)" -kannanoton sisällön keskeiseltä osin.

*) Joitakin arvopaperimarkkinoihin liittyviä toimintoja, esimerkiksi omaisuudenhoitoa, ulkoistettaessa on otettava huomioon, että ulkoistettu toiminta saattaa joissakin tapauksissa muodostaa sellaisen kokonaisuuden, että sen harjoittajalta edellytetään omaa toimilupaa.

▶

FATF PÄIVITTI LUETTELOAAN NS. YHTEISTYÖHALUTTOMISTA VALTIOISTA

Rahanpesun estämisen kansainvälinen yhteistyöfoorumi FATF on julkaissut uuden raportin ja päivittänyt luetteloa yhteistyöhaluttomista valtioista. Yhteistyöhaluttomana pidetään sellaista valtiota, jonka rahanpesun vastainen lainsäädäntö on puutteellinen. FATF on julkaissut myös vuosiraportin (Annual Report 2000-20001). Vuosiraportissa selvitetään rahanpesun vastaisia toimia eri puolilla maailmaa sekä julkaistaan yhteenvedot useista vuoden aikana tehdyistä maa-arvioinneista (mutual evaluations). FATF:n raportit ovat luettavissa FATF:n kotisivuilta www.fatf-gafi.org/.

Yhteistyöhaluttomien valtioiden luetteloon on lisätty uusina valtioina Egypti, Guatemala, Indonesia, Nigeria, Myanmar ja Unkari. Luettelosta on poistettu Bahama, Caymansaaret, Liechtenstein ja Panama. FATF:n tiedotteen mukaan vastatoimet Filippiinejä, Naurua ja Venäjää vastaan ovat mahdollisia, elleivät ne saata syyskuun 2001 loppuun mennessä voimaan rahanpesun estävää lainsäädäntöä. Mikäli vastatoimet tulevat ajankohtaisiksi, niiden tarkemmasta sisällöstä tiedotetaan erikseen. Venäjän duuma on kesän aikana hyväksynyt Venäjälle rahanpesun estävän lain, jonka Venäjänä presidentti on vahvistanut elokuun alussa.

FATF:n luettelossa ovat nyt seuraavat 17 valtiota: Cookinsaaret, Dominica (Commonwealth of Dominica), Egypti, Filippiinit, Guatemala, Indonesia, Israel, Libanon, Marshallinsaaret, Myanmar, Nauru, Nigeria, Niuesaari, Saint Kitts ja Nevis, Saint Vincent ja Grenadiinit sekä Venäjä ja Unkari. FATF toteaa raportissaan, että useat luettelossa olevista valtioista ovat tehneet merkittäviä uudistuksia ja muutoksia lainsäädäntöönsä. Tällaisia valtioita ovat erityisesti Cookinsaaret, Israel, Libanon ja Marshallinsaaret.

Luettelossa oleviin valtioihin FATF kehottaa jäseniään soveltamaan suositusta 21. Sen mukaan FATF:n jäsenvaltioiden luotto- ja rahoituslaitosten, vakuutusyhtiöiden ja muiden ilmoitusvelvollisten tulee kiinnittää erityistä huomiota liikesuhteisiin ja tapahtumiin, joissa osallisena ovat näihin maihin liittyvät luonnolliset tai oikeushenkilöt, myös luotto- tai rahoituslaitokset, sijoituspalveluyritykset, vakuutusyhtiöt tai vastaavat. Jos liiketapahtumilla ei ole selkeää taloudellista tai lainmukaista tarkoitusta, niiden tausta ja tarkoitus tulee selvittää niin pitkälle kuin mahdollista ja havainnot tulee dokumentoida siten, että ne voidaan luovuttaa viranomaisille.

Lisätietoja antaa
pankkitarkastaja Tuija Nevalainen, puh. (09) 183 51.

FATF

FATF (Financial Action Task Force on Money Laundering) on hallitusten välinen kansainvälinen työryhmä. Siihen kuuluu jäseninä 29 valtiota ja 2 kansainvälistä järjestöä: Argentiina, Australia, Itävalta, Belgia, Brasilia, Kanada, Tanska, , Suomi, Ranska, Saksa, Kreikka, Hongkong Kiina, Islanti, Irlanti, Italia, Japani, Luxemburg, Meksiko, Alankomaat, Uusi-Seelanti, Norja, Portugali, Singapore, Espanja, Ruotsi, Sveitsi, Turkki, Iso-Britannia, USA, Euroopan komissio, Persianlahden yhteistyöneuvosto.

▶

KAKSI TUTKINTAPYYNTÖÄ POLIISILLE

Rata on antanut poliisille esitutkintaan kaksi tapausta, joihin kumpaankin sisältyy epäily arvopaperimarkkinoita koskevasta tiedottamisrikoksesta.

Rata epäilee kummassakin tapauksessa, että listayhtiön tulosvaroitusta ei ole annettu ilman aiheutonta viivytystä. Toisessa tapauksessa Rata epäilee tämän johtuneen siitä, että yhtiö ei ole huolehtinut taloushallintonsa järjestämisestä siten, että yhtiön tuloksen ja taloudellisen aseman kehittymistä voidaan asianmukaisesti seurata ja siitä voidaan tiedottaa arvopaperimarkkinalain tarkoittamalla tavalla. Toisessa tapauksessa Ratalla on syytä epäillä, että yhtiö on tiennyt tuloksensa aikaisemmin arvioitua heikommasta kehityksestä, mutta viivyttänyt tietojen antamista muiden myöhemmin toteutuvaksi toivottujen arvopaperin arvoon kompensoivasti vaikuttavien seikkojen vuoksi.

Listayhtiön tiedonantovelvollisuudesta

Listayhtiön on ilman aiheutonta viivytystä julkistettava kaikki sellaiset päätökset ja seikat, jotka ovat omiaan olennaisesti vaikuttamaan sen arvopaperin arvoon. Aiheellisena viivytyksenä on pidetty lähinnä tiedon luotettavuuden tarkistamista ennen sen julkistamista.

Jotta listayhtiö pystyy antamaan arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetut tiedot viivytyksettä, on yhtiön tuloksen seuranta- ja raportointijärjestelmien pystyttävä tuottamaan tietoa taloudellisesta kehityksestä riittävän nopeasti ja luotettavasti. Samoin yhtiön sisäisen hallinnon pitää olla järjestetty niin, että yhtiön johto saa tiedot, käsittelee ne sekä tiedottaa niistä markkinoille riittävän nopeasti, selkeästi ja johdonmukaisesti.

Tulosvaroitusta ei lainsäädännössä erikseen määritellä. Sillä kuitenkin yleisesti tarkoitetaan aiemmin julkistettujen, lähinnä tulosta koskevien ennusteiden ja arvioiden korjaamista silloin, kun tuloksen huomataan kehittyvän aiemmasta arviosta poikkeavasti ja tällä poikkeamalla voi olla olennainen vaikutus arvopaperin arvoon.

▶

SEURAAVA RAHOITUSTARKASTUS TIEDOTTAA -TIEDOTE

Rahoitustarkastus tiedottaa -tiedote ilmestyy seuraavan kerran perjantaina 30.11.2001.

▶▶▶▶▶

Tuloslaskelman pääeriä ja tunnuslukuja

Milj. euroa	30.6.2000	31.12.2000	30.6.2001
Korkotuotot	2 875	6 191	3 509
Korkokulut	1 583	3 486	2 128
RAHOITUSKATE (sis. leasing katteen)	1 296	2 705	1 421
Palkkiotuotot (netto)	550	1 050	464
Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan kate	133	172	29
Muut tuotot	376	517	305
Hallinto- ja muut liiketoimintakulut	992	2 053	1 067
Poistot ja arvonalennukset	195	307	178
Luotto- ja takaustappiot	3	66	3
Liikevoitto	1 165	2 017	970
Oman pääoman tuotto (ROE) %	29 %	24 %	20 %
Koko pääoman tuotto (ROA) %	1.6 %	1.3 %	1.1 %
Tuotot/Kulut (poistot kuluina)	2.1	1.9	1.9
Tase yhteensä	119 579	123 794	132 864

Omat varat yhteensä	9 565	9 103	9 628
Josta Tier 1 -varoja	7 146	7 076	7 607
Riskipainotetut erät	73 380	78 368	79 552
Vakavaraisuus	13.0 %	11.6 %	12.1 %
Tier 1 -vakavaraisuus	9.7 %	9.0 %	9.6 %

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

	Miljardia euroa			Markkinaosuudet 1), %		
	30.6.2001	31.3.2001	30.6.2000	30.6.2001	31.3.2001	30.6.2000
Merita Pankki Oyj	32.6	31.3	28.8	41.2 %	40.9 %	39.9 %
Osuuspankkien yhteenliittymä	21.3	20.8	19.3	26.9 %	27.1 %	26.7 %
Leonia/Sampo	13.8	13.8	14.0	17.4 %	17.9 %	19.4 %
Säästöpankit yhteensä (mukaanl. Aktia)	4.4	4.2	4.0	5.5 %	5.5 %	5.5 %
Paikallisosuuspankit	1.5	1.4	1.4	1.9 %	1.9 %	1.9 %
Ålandsbanken Abp	1.0	1.0	1.0	1.3 %	1.3 %	1.4 %
Mandatum Pankki Oyj	0.2	0.3	0.2	0.3 %	0.3 %	0.3 %
Yrityspankki Skop Oyj	0.0	0.0	0.0	0.0 %	0.0 %	0.1 %
Ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit (yhteensä)	4.3	3.8	3.5	5.47 %	4.98 %	4.61 %
Yhteensä	79.2	76.7	72.2	100 %	100 %	100 %

Talletukset

	Miljardia euroa			Markkinaosuudet 1), %		
	30.6.2001	31.3.2001	30.6.2000	30.6.2001	31.3.2001	30.6.2000
Merita Pankki Oyj	25.4	23.5	22.6	41.7 %	40.6 %	40.3 %
Osuuspankkien yhteenliittymä	18.0	17.3	16.6	29.6 %	29.9 %	29.7 %
Leonia/Sampo	8.2	8.0	8.4	13.4 %	13.9 %	14.9 %
Säästöpankit yhteensä (mukaanl. Aktia)	4.8	4.6	4.5	7.8 %	8.0 %	8.0 %
Paikallisosuuspankit	1.7	1.6	1.6	2.8 %	2.8 %	2.8 %
Ålandsbanken Abp	1.1	1.0	0.9	1.8 %	1.8 %	1.7 %
Mandatum Pankki Oyj	0.5	0.6	0.5	0.8 %	1.0 %	0.9 %
Yrityspankki Skop Oyj	0.0	0.0	0.0	0.0 %	0.0 %	0.0 %
Ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit (yhteensä)	1.3	1.2	1.0	2.1 %	2.0 %	1.7 %
Yhteensä	61.0	57.9	56.0	100 %	100 %	100 %

1) Tarkasteltava aineisto perustuu kotimaisten pankkien osalta konsernilukuihin. Säästöpankkien, paikallisosuuspankkien ja Aktian osalta on mukana vain emopankkien luvut. Mukaan on otettu euro- ja valuuttamääräiset saamiset ja talletukset. Mukaan on otettu myös seuraavien ulkomaisten luottolaitosten sivukonttorit: Citibank International plc, Credit Agricole Indosuez, Den Danske Bank, Skandinaviska Enskilda Banken, Svenska Handelsbanken ja Unibank.

Rahastoyhtiöiden markkinaosuudet hallinnoitavien sijoitusrahastojen pääomien mukaan 30.6.2001

Nimi	EUR	Osuus, %
Aktia Rahastoyhtiö Oy	466 384 480	3.07
Alfred Berg Rahastoyhtiö Oy	863 313 420	5.69
Aurator Rahastoyhtiö Oy	14 492 676	0.10
Carnegie Rahastoyhtiö Oy	127 662 174	0.84
Conventum Rahastoyhtiö Oy	248 629 301	1.64
Evli-Rahastoyhtiö Oy	1 686 017 877	11.11
Fides Rahastoyhtiö Oy	77 995 082	0.51
FIM Rahastoyhtiö Oy	365 144 717	2.41
Fondita Rahastoyhtiö Oy	77 453 165	0.51
Gyllenberg Fondbolag Ab	1 277 659 131	8.42
Handelsbanken Fondbolag Ab	381 032 234	2.51
Hiisi Rahastoyhtiö Oy	34 853 470	0.23
Mandatum Rahastoyhtiö Oy	625 170 283	4.12
Myriadi Rahastoyhtiö Oyj	12 413 804	0.08
Nordea Rahastoyhtiö Oy	4 821 799 990	31.79
OP-Rahastoyhtiö Oy	1 835 973 793	12.10
PYN Rahastoyhtiö Oy	7 578 587	0.05
Rahastoyhtiö 3C Oy	23 086 882	0.15
Ramsay & Tuutti Rahastoyhtiö Oy	56 920 316	0.38
Sampo Rahastoyhtiö Oy	1 568 470 383	10.34
Seligson & Co Rahastoyhtiö Oyj	357 879 410	2.36
Tapiola Rahastoyhtiö Oy	139 439 073	0.92
WIP Rahastoyhtiö Oy	38 383 170	0.25
Ålandsbanken Fondbolag Ab	61 268 571	0.40
Kaikki yhteensä	15 169 021 989	100.00

▶▶▶▶▶